

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/9/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119200980
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119200980.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 01 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: P. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. X., XXX XX U., právne zastúpenej: JUDr. Petrom Vachanom, advokátom, so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, o zaplatenie 2.557,84 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 10Csp/9/2019-192 zo dňa 02.12.2020, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výrokoch II. a III.

P r i z n á v a žalovanej vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.106,5,- eur, kapitalizovaný úrok z omeškania 1,36,- eur a úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.106,5,- eur od 21.12.2018 do zaplatenia, to všetko v mesačných splátkach po 70,- eur počnúc mesiacom januárom 2021 pod následkom výhody splátok. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaná nemá nárok na náhradu trov konania a žalobcovi súd nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola dňa 17.01.2017 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu žalovanej úver vo výške 3.500,- eur a žalovaná sa ho zaviazala vrátiť v dohodnutých splátkach. Zdôraznil, že predmetná zmluva má spotrebiteľský charakter a vec právne posúdil aplikáciou § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti vyplývajúcej z § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to uvedenie predpokladov pre výpočet RPMN a taktiež absencie údaju o celkovej čiastke na zaplatenie. Zistil, že z poskytnutej sumy úveru 3.500,- eur zaplatila žalovaná 1.393,5,- eur, preto vyhovel žalobe v časti o zaplatenie 2.106,5,- eur a kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 1,36,- eur. Súd prvej inštancie priznal príslušenstvo pohľadávky podľa § 517 a nasl. Občianskeho zákonníka a zohľadnil zlú sociálnu situáciu žalovanej, povolil jej mesačné splátky približne v tej výške, v akej ich mala platiť podľa zmluvy. O trovách konania rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 2, § 257 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku, a to proti výrokom II. a III. podal včas odvolanie žalobca. Uviedol, že všetky predpoklady použité na výpočet RPMN sú uvedené v zmluve. Zákon nepožadoval a ani v súčasnosti nepožaduje uvádzať v zmluve konkrétny matematický výpočet RPMN a nepožadoval ani predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Zákon stanovuje,

že sa majú tieto predpoklady v zmluve uviesť, čo žalobca splnil. Žalobca mal za to, že celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť v zmluve je a to vo výške 4368,60,- eur, hoci je v zmluve pomenovaná ako celkové náklady dlžníka spojené s úverom. Podotýkal, že zmyslom zákona nie je bezúčelový formalizmus alebo vynucovanie náležitosti zmluvy bez akéhokoľvek konkrétneho účelu. Účelom je dosiahnuť zrozumiteľnosť zmluvy pre spotrebiteľa, aby bol schopný posúdiť rozsah svojho záväzku. Žalobca namietal, že neboli splnené podmienky osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu.

4. Žalovaná sa k podanému odvolaniu písomne vyjadrila. Navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správne a priznal žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. V replike sa žalobca vyjadril, že žalovaná neuvádza žiadne nové skutkové a právne skutočnosti, ku ktorým by sa mal vyjadriť. Žalobca poukazuje na všetky svoje doterajšie vyjadrenia na ktorých naďalej zotrváva.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nebolo dôvodné.

7. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie súdu prvej inštancie, na ktoré odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu poukazuje na ust. § 387 ods. 2 CSP.

8. Ako je zrejmé z vykonaného dokazovania, medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola dňa 17.01.2017 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver formou finančných prostriedkov vo výške 3.500,- eur. V zmluve bol dojednaný druh úveru - spotrebiteľský bezúčelový; úroková sadzba - fixná 9,09% ročne; úrok z omeškania - 5% ročne; spôsob čerpania - bezhotovostne v prospech konkrétneho čísla účtu; splátka úveru 72,81 eur; počet splátok - 60; splatnosť - 17. dňa príslušného mesiaca; dátum prvej splátky 17.02.2017; konečná splatnosť úveru 17.01.2022; úver bez poistenia; RPMN 9,48 %; priemerná RPMN 12,34%; celkové náklady dlžníka spojené s úverom 4.368,60; výška odplaty 9,09%.

9. Medzi stranami konania nebolo sporné, že z takto poskytnutého úveru uhradila žalovaná sumu 1.393,5 eur.

10. Žalobca v podanom odvolaní nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého je potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov vzhľadom na absentujúcu náležitosť, a to všetky predpoklady použité na výpočet RPMN. K tomu odvolací súd dodáva, že zákon o spotrebiteľských úveroch v ust. § 9 ods. 2 účinného ku dňu 17.01.2017 presne definuje, aké náležitosti okrem všeobecných musí spotrebiteľská zmluva obsahovať. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Neuvedením, resp. nesprávnym uvedením celkovej výšky úveru a predpokladov na výpočet RPMN sa takýto úver v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ považuje za bezúročný a bez poplatkov.

11. Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je práve údaj o RPMN, pretože uvedený údaj zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákonodarca v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu, teda spotrebiteľovi, stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa podľa vyššie citovanej právnej úpravy musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet. Je pritom nepochybné, že v zmluve spomínaný údaj chýba, napriek tomu, že je uvedená hodnota RPMN, čo

však v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nepostačuje. V predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba povinný údaj v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. (účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy) spočívajúci v uvedení všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN. Matematický výpočet RPMN podľa vzorca uvedeného v prílohe k tomuto zákonu v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy nemožno označiť za jednoduchý. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o RPMN uvedenej v zmluve mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti.

12. Súdny dvor Európskej únie vo veci C-377/14 svojím rozsudkom zo dňa 21.04.2016 vyslovil, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 Smernice 2008/48/ES, ako aj bod I prílohy 1 tejto Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V tomto rozsudku Súdny dvor Európskej únie skonštatoval, že ak pojem „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ je vymedzený v článku 3 písm. h) Smernice 2008/48 ako „súčet celkovej výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom“, vyplýva z toho, že pojmy „celková výška úveru“ a „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“ sa vzájomne vylučujú a celková výška úveru preto nemôže zahŕňať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa. Do celkovej výšky úveru v zmysle článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 Smernice 2008/48 nemožno zahrnúť nijakú zo súm určených ako odmenu za záväzky dohodnuté z dôvodu predmetného úveru, ako sú administratívne poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť.

13. S neuvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN zákon č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere v ust. § 11 ods. 1 spája následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, teda už len z tohto dôvodu, t.j. s neuvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN zákon č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v ust. § 11 ods. 1 spája následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. So zreteľom na všetky tieto dôvody tak súd prvej inštancie správne rozhodol o rozsahu povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi istinu 2.106,5,- eur z celkovej sumy poskytnutého úveru 3.500,- eur a kapitalizovaný úrok z omeškania vo výške 1,36,- eur.

14. Odvolací súd v zmysle odvolacej námietky žalobcu ohľadom ust. § 257 CSP konštatuje, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu.

15. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane alebo strane, ktorej to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa vychádza zo zásady zodpovednosti za výsledok. Táto zásada sa neuplatní vtedy, ak sú splnené podmienky pre postup podľa § 257 CSP.

16. Zásada procesnej zodpovednosti za výsledok konania sa uplatňuje pre každé konanie. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982).

17. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na

ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000).

18. Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nález Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdości, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

19. Pri skúmaní, či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, súd prihliada v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania; pritom treba vziať na zreteľ nielen pomery toho, kto by mal hradiť trovy konania, ale je nutné tiež uvážiť, ak by sa také rozhodnutie dotklo najmä majetkových pomerov oprávneného účastníka. Významné sú tiež okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj účastníkov v priebehu konania a ďalšie. (I. ÚS 188/08 Sb. 49).

20. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá (uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo/2/2008 zo dňa 25. 02. 2009).

21. Aplikácia § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo z časti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý je potrebné v rozhodnutí náležite odôvodniť. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane strán sporu. Pri skúmaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliada súd jednak k majetkovým, osobným, sociálnym pomerom strán sporu, a rovnako prihliada aj k okolnostiam, ktoré viedli k uplatneniu práva na súde a dôležitým je aj správanie strán sporu pred a po podaní žaloby. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že pri zohľadnení vyššie uvedených kritérií sa javilo priznanie trov konania ako neprimerane tvrdé, je na mieste aplikovať ustanovenie o trovách konania podľa § 257 CSP.

22. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne rozhodol, keď žalobcovi výnimočne nepriznal náhradu trov konania, z dôvodu nepriaznivých sociálnych pomerov žalovanej, keďže veľkú časť príjmu - 350 eur používa na úhradu svojich záväzkov z iných úverov. Žalobcu, ktorým je banka, nepriznanie nároku na náhradu trov konania jeho finančnú situáciu neovplyvní.

23. Odvolací súd za situácie, že správne je rozhodnutie súdu prvej inštancie aj vo výroku o trovách konania, rozsudok vo výrokoch II. a III. potvrdil postupom podľa § 387 CSP.

24. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania žiadne trovy nevznikli, preto bolo rozhodnuté, že náhrada trov odvolacieho konania sa stranám nepriznáva.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).